

THUIS- BETROKKENHEID

Wat kan de school doen?

Wil je het onderwijsondersteunend thuisklimaat van ouders versterken? Hieronder schetsen we enkele mogelijke acties, ter inspiratie. Deze fiche is bruikbaar in het **kleuter-, lager** en **secundair onderwijs**.

TIP: LEES OOK DE FICHES

- » 'Thuisbetrokkenheid - de theorie'
- » 'Thuisbetrokkenheid - mogelijke taken van ouders'

Zo krijg je een goed beeld van de belangrijkste concepten en taken binnen thuisbetrokkenheid.

BELEID/VISIE-ONTWIKKELING

1. Een schoolbeleid voeren rond partnerschap met ouders en de rol van thuisbetrokkenheid

Denk op schoolniveau na over wat een 'betrokken ouder' precies betekent en wat de school doet of wil doen om het partnerschap met ouders vorm te geven. Neem de tijd om daarover een visie te ontwikkelen. Breng de huidige situatie op school in kaart door bijvoorbeeld het team, de ouders en de leerlingen te bevragen.

TIP:

- » OCB helpt je om dat beleid vorm te geven. Meer informatie op www.onderwijscentrumbrussel.be/vormingen/ondersteuning.

2. Verwachtingen van de ouders kennen en daar rekening mee houden

Hoe zien ouders zelf hun inbreng op school en thuis? Wat verwacht de school/leerkracht van de ouders op het vlak van thuisbetrokkenheid? Stemmen de verwachtingen overeen of moet de school haar verwachtingen wat bijsturen? ...

TIP:

- » Gebruik het instrument 'Analyse verwachtingen thuisbetrokkenheid' op www.communicerenmetouders.brussels. Deze methodiek helpt je om met je team, met je ouders en leerlingen na te denken over verwachtingen rond thuisbetrokkenheid.

3. Een beleid uitwerken over huiswerk en de rol van ouders daarin

Huiswerk vormt een belangrijk deel van thuisbetrokkenheid. Het is aan de school om alle partners (schoolteam, ouders én leerlingen) te bevragen, de verwachtingen op elkaar af te stemmen en een huiswerkbeleid op te stellen. Het is daarnaast belangrijk om dit breed gedragen huiswerkbeleid helder en duidelijk te communiceren naar alle ouders en leerlingen. De school kan daarbij ook concrete handvatten aanbieden om het huiswerk te begeleiden.

TIP:

» In de fiche 'Huiswerkbegeleiding - in dialoog met ouders over huiswerk' op www.communicerenmetouders.brussels vind je concrete tips en achtergrondinformatie daarover.

BASISATTITUDE BIJ HET SCHOOLTEAM

4. Ouders en leerlingen beter leren kennen

Als leerkracht is het belangrijk om te werken aan een positieve relatie met ouders en leerlingen door hen beter te leren kennen. Als het eerste positieve contact al gelegd is, is het nadien gemakkelijker om bijvoorbeeld tijdens een oudercontact te praten over de leerevoluties of om eventuele gevoelige onderwerpen aan te snijden.

TIP:

» In de fiche 'Omgekeerde oudergesprekken' op www.communicerenmetouders.brussels vind je concrete tips en mogelijke vragen die je kunt stellen om ouders en leerlingen beter te leren kennen. Dé manier om een positieve relatie met ouders op te bouwen, is door informele gesprekken te voeren aan de schoolpoort. Spreek de ouders aan, vertel een positieve anekdote over de leerling of iets wat de leerling goed kan of kent. Ook telefonische contacten helpen, voor zowel positieve als negatieve boodschappen. Daarnaast kun je klas- en schoolactiviteiten organiseren zoals openklasmomenten, oudercafés, infoavonden, opendeurdagen, rondetafelgesprekken, klusdagen, een ontbijt, een tentoonstelling.

5. Aandacht hebben voor wederkerigheid en gelijkwaardigheid in de gesprekken met ouders

Ouders en school doen elk vanuit hun rol en expertise het nodige om de leerling te ondersteunen bij de schoolloopbaan, ze zijn daarin gelijkwaardige partners. Het is belangrijk dat de communicatie tussen beiden in twee richtingen verloopt en dus wederkerig is. Als leerkracht kun je daar aandacht voor hebben tijdens informele gesprekken aan de schoolpoort, tijdens het oudercontact, tijdens een ouderactiviteit ... Stel zelf ook vragen aan de ouders: "Hoe gebeurt dat thuis?", "Wat denkt u dat we best doen?", "Hoe kijkt u naar deze situatie?" ...

TIP:

» In de fiche 'Checklist - oudercontact - met voorbeelden en tips' op www.communicerenmetouders.brussels vind je concrete tips over hoe je dat tijdens oudergesprekken in de praktijk brengt.

6. Vertrouwen hebben in de ervaringsdeskundigheid en goede wil van ouders en leerlingen

Iedere ouder is een betrokken ouder. Grote betrokkenheid thuis kan samengaan met een afwezigheid of onzichtbaarheid op school. Het is belangrijk om ouders in een kwetsbare situatie niet te beoordelen of te onderschatten. Gebruik als leerkracht de ervaringsdeskundigheid van ouders om de leerling te ondersteunen in de klas en bij de schoolloopbaan. Betrek ook de leerling daarin, bijvoorbeeld tijdens het oudercontact.

TIP:

» Gebruik de fiche 'Checklist - oudercontact - met voorbeelden en tips' op www.communicerenmetouders.brussels om de ervaringsdeskundigheid van ouders en leerling te benutten tijdens het oudercontact.

7. Rekening houden met en respect hebben voor de thuiscultuur en de gewoontes van de ouders

De ouders leren kennen is een startpunt. Daarnaast is het belangrijk dat je je als leerkracht informeert over de betrokken culturen: stel je open en positief op ten opzichte van de thuisculturen, betrek de thuisculturen in de lessen/vakken, laat ouders voorlezen in hun moedertaal, waardeer de thuistaal van de leerlingen ... Ook gezinnen met een Belgische achtergrond die in generatiearmoede leven, hebben een eigen cultuur met eigen gewoontes en regels.

Hou als school rekening met de thuisculturen door bijvoorbeeld de mogelijkheid te bieden om meegebrachte maaltijden op te warmen in de refter en belangrijke religieuze feestdagen op te nemen in de jaarplanning, door oudermomenten te organiseren op diverse momenten, door vaker outreachend te werken in plaats van te verwachten dat ouders altijd zelf naar de school stappen ...

TIP:

» Gebruik de fiche 'Omgekeerde oudergesprekken' op www.communicerenmetouders.brussels om ouders te leren kennen. Leestip uit de Onderwijsbibliotheek van OCB: 'Onderwijs in een gekleurde samenleving' van Orhan Agirdag.

MOGELIJKE ACTIES

8. Ouderinitiatieven organiseren over thuisbetrokkenheid

Het doel van dergelijke ouderinitiatieven is om met ouders informatie uit te wisselen over hoe ze de leerling thuis kunnen ondersteunen. Dat kan via individuele gesprekken of via activiteiten met een groep ouders. Bij een groepsactiviteit kunnen de ouders ook met elkaar van gedachten wisselen. Enkele voorbeelden: een openklasmoment, het initiatief 'Welkom in de Klas' met Ligo Brusselleer (voor de kleuterklas en de eerste leerjaren), yogalessen om de interactie tussen ouders en de leerlingen te stimuleren, een bezoek aan de bib met leerlingen en ouders, een oudermoment over 'leren leren' of 'huiswerkbegeleiding', een gesprek tijdens het oudercontact ...

TIP:

» Gebruik het instrument 'Samenwerken met ouders' op www.communicerenmetouders.brussels om in kaart te brengen wat je nu al doet op het vlak van ouderinitiatieven en om te bepalen wat je nog zou willen doen.

9. Ouderprikkels bedenken die ouders betrekken bij wat er op school gebeurt

Ouderprikkels hebben als doel om thuis een interactie tussen ouders en leerling uit te lokken over school. Een ouder stelt dan doelgericht vragen aan de leerling, terwijl anders de schoolinhoud soms vaag blijft. Een ouderprikkel is altijd vrijblijvend. Het is geen huiswerk. In het kleuteronderwijs kan het bijvoorbeeld gaan om een stempel op de hand bij de kleuter, of de klapspop of een prentenboek mee naar huis geven. In het lager onderwijs kun je bijvoorbeeld een knutselwerk of een raadsel meegeven. Foto's delen over wat de leerling in de klas (goed) doet, werkt ook altijd. In het secundair onderwijs kun je een prikkelende boodschap, video of foto achterlaten op Smartschool, of iets delen via de sociale media van de school. Voor het vak aardrijkskunde: alle leerlingen krijgen een kaart van België, Europa en de wereld mee en ze duiden op die kaarten aan waar hun familieleden wonen.

TIP:

» Gebruik de fiche 'Ouderprikkels' op www.communicerenmetouders.brussels voor concrete tips voor ouderprikkels in het kleuter- en lager onderwijs.